

“ไก่แก้ว” จากทำนองเพลงไทยเดิม “สร้อยแสงแดง

เป็นเพลงแรกที่ ญัตติประพันธ์ขึ้นสำหรับการแสดงคอนเสิร์ต แสดงครั้งแรกในการแสดงเปียโนเดี่ยวปฐมฤกษ์ของหอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ในวันที่ 20, 24 และ 25 กรกฎาคม พ.ศ.2530 และในพิธีเปิดอาคารศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ.2530 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรการแสดง ความเป็นเอกลักษณ์ของหอประชุมใหญ่ โดยให้การบรรเลงเปียโน เป็นตัวแทนของการบรรเลงดนตรีที่ไม่ต้องใช้เครื่องขยายเสียง มีกล่องเสียงประกอบ ให้ผู้ชมได้เห็นกลไกการทำงานของกล่องเสียงดังกล่าวก่อนแสดงด้วย

เพลงนี้ ประพันธ์ขึ้นในรูปแบบของวาริเอชัน (Variation) มีทำนองหลัก และทำนองแปรอีก 4 เที้ยว เริ่มต้นด้วยทำนองหลักเข้ามาเที้ยวแรกอยู่ในเสียงต่ำ โดยมีเสียงสูงเป็นความระยิบระยับของไก่แก้ว อันนำมาจากบทนำทำนองแปร เที้ยวแรก ทำนองจะอยู่เสียงกลาง เที้ยวที่ 2 อยู่เสียงสูง ซึ่งแบ่งทำนองออกเป็นหลายแนวให้ความรู้สึกถึงความอ่อนไหว และนำฉันทอด้วยบทแทรกสั้นๆ นำเสียงเข้าสู่บันไดเสียงใหม่ Whole tone scale เลียนบันไดเสียงไทย 7 เสียงเท่าๆ กัน แล้วจึงเป็นเที้ยวที่ 3 ที่มีทำนองประกอบเป็นเหมือนประกายเพชรวิบวับที่ประกายอันสดใส เที้ยวที่ 4 ทำนองจะเข้ามาอย่างมีพลัง อันอ้อมเอิบ เปี่ยมด้วยความสุขสม ทิ้งท้ายด้วยประกายความแวววาวของ “ไก่แก้ว”

“สยาม” โชนาต้า

ประพันธ์ถวายเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ สยามมินทราธิราช บรมนาถบพิตร มหาราช เนื่องในวโรกาสพระชนมายุ 75 พรรษา พ.ศ. 2545

“สยาม” โชนาต่านำเสนอเอกลักษณ์ของประเทศไทย 4 ภาค ผ่านเสียงดนตรีการเดี่ยวเปียโน โดยแบ่งออกเป็น 4 กระบวน เริ่มด้วยภาคกลาง ตามด้วยภาคอีสาน ภาคเหนือ และจบด้วยภาคใต้ ขนบธรรมเนียมประเพณีและภาษาของแต่ละภาค ล้วนบ่งบอกถึงจิตวิญญาณชาวไทย ซึ่งในความต่างนั้นรวมกันได้เป็นชาติเดียว ความรักสามัคคีกลมเกลียวของคนในชาติ ย่อมจะทำให้ชาติเจริญ ประชาชนจึงจะมีความอยู่ดีกินดีและมีความสุข บทเพลงนี้หวังให้ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของตัวแทนความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวของความรักมาตุภูมิ ซึ่งขอถวายเป็นเครื่องสักการะแด่พระองค์ท่าน ผู้เป็นองค์พระประมุขและเป็นตั้งดวงใจของพสกนิกรทุกคน

ภาคอีสาน (Allegretto Scherzando) เริ่มต้นด้วยการโหม่สามลา และเข้าทำนองเตี้ยสามจังหวะ ดนตรีพยายามเลียนเสียงของแคน ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีสำคัญของภาคอีสาน เตี้ย สองจังหวะแรกอยู่ในช่วงต้น จังหวะที่สองนั้น บรรเลงด้วยเทคนิคของการล้อเลียน 2 แนว ประชันกันระหว่างมือขวาและมือซ้าย ทำนองเตี้ยนี้จะอยู่ในบันไดเสียงไมเนอร์ จึงประพันธ์ท่อนกลางของกระบวน เป็นบันไดเสียงเมเจอร์ แทนอารมณ์ที่อ่อนหวานและจริงจังของชาวอีสาน เตี้ย จังหวะที่สาม จะตามเข้ามาในช่วงย้อนตอนจบ ความสนุกของจังหวะชวนให้นึกถึงการแข่งของชาวอีสาน และความรื่นเริง รักสนุก อันเป็นลักษณะของคนไทยโดยทั่วไปด้วย

โชนาต้ายวยชัยตีตมหาราชา (Glory to Our Great Kings)

เพลงเปียโนโชนาต้ายวยชัยตีตมหาราชา ประพันธ์เฉลิมพระเกียรติพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ สยามมินทราธิราช บรมนาถบพิตร มหาราช วาระเฉลิมฉลอง 50 ปีการครองราชย์ ในปี พ.ศ. 2538 เป็นบทเพลงสำหรับเปียโนเดี่ยว โดยประพันธ์ขึ้นจากทำนองหลักที่สำคัญ ของบทเพลงพระราชนิพนธ์ของพระมหากษัตริย์ในพระบรมราชจักรีวงศ์ ซึ่งมีบทเพลงพระราชนิพนธ์ด้วยกัน สี่ องค์ เป็นบทเพลงพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ 2 หนึ่งใน องค์ คือ *บุหลันลอยเลื่อน* เป็นบทเพลงพระราชนิพนธ์ของ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 7 สาม องค์ คือ *คลื่นกระทบฝั่ง ราตรีประดับดาว และเขมรละออองค์* และเป็นทำนอง เพลงพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มหาจักรีบรมราช โดยอัญเชิญบทเพลงพระราชนิพนธ์ 6 บท คือ *สายฝน ไกลลี้ลับ คำแล้ว แสงเดือน ยุงทอง และมหาจุฬาลงกรณ์*

ท่อนสุดท้าย *ทิวา ยุโก โทตุ มหาราชา* ใช้ทำนองเขมรละออองค์ เป็นทำนองหลักของคีตลักษณ์ 'Rondo' มีทำนองมหาจุฬาลงกรณ์เป็นท่อนแยกครั้งที่ 1 ตามด้วยทำนองหลักในกุญแจเสียง เอ แฟล็ต เมเจอร์ แล้วจึงเข้าท่อนแยกครั้งที่ 2 ด้วยทำนองเพลงพระราชนิพนธ์ยุงทอง แล้วกลับเข้าทำนองหลักในกุญแจเสียงเดิม คือ เอฟ เมเจอร์ แล้วจึงตามด้วยบทสรุปซึ่งนำเอาเพลงพระราชนิพนธ์ยุงทองและมหาจุฬาลงกรณ์ มาประชันกันเพลงจบลงอย่างองอาจมีชัย และมีความสุข บรรยากาศของกระบวนนี้จะร่าเริง มีความพิสดารพอควรในด้านเทคนิค มีเสียงบางตอนที่ล้อเสียงฆ้องวง บทเพลงพระราชนิพนธ์มหาจุฬาลงกรณ์ เป็นบทเดี่ยวของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มหาจักรีบรมราช ที่ประพันธ์ขึ้นจากทำนองโน้ต 5 ตัว ทำนองท่อนแยกครั้งที่ 1 นั้น นำมาจากการแปลงเป็นโน้ตเพลงไทยโดยคุณครูเทาประสิทธิ์ พาทยโกศล

ตามที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ทำขึ้นบรรเลงถวายโดยวงปี่พาทย์ในปี พ.ศ.2497 ซึ่งเป็นปีเกิดของผู้ประพันธ์

บทประพันธ์ “บุตรน้อยหลงหาย”

สำหรับเปียโน และเครื่องเคาะ และลิเกประยุกต์

บทประพันธ์นี้ มีลักษณะเป็นเพลงชุด (Suite) เล่าเรื่องจากคำอุปมาของพระเยซู [จากพระคริสตธรรมคัมภีร์ ลูกา 15: 11 - 31](#) แบ่งออกเป็น 4 ท่อน โดยใช้เปียโนเป็นทำนองเดินเรื่อง มีตะโพน และเครื่องเคาะอื่นๆ เป็นส่วนประกอบสำคัญที่สร้างอารมณ์ให้เข้ากับท้องเรื่อง โดยมีผู้รำทรงเครื่องลิเก รำแสดงอารมณ์ และท่าทางตามเนื้อเรื่อง แต่ไม่ร้อง ให้ดนตรีจากเปียโนเป็นผู้ร้องแทน

ท่อนที่ 1 “ชีวิตเป็นเช่นนี้” ขึ้นต้นด้วยเพลง “วา” ซึ่งเป็นโหมโรงช่วงสุดท้ายก่อนม่านเปิด ตามด้วยเพลงออกแขก ซึ่งเป็นเพลงประเพณีของลิเก ทำนองเพลงวากลับมาอีกครั้ง เปิดโรงตัวพ่อกับพี่สาว ซึ่งชื่นชมในความสุขของครอบครัว ตามด้วยเพลงกระต่ายเต้น เปิดตัวบุตรน้อย ที่มีทำนองสนุกสนาน แล้วจึงถึงช่วงกลางที่ บุตรน้อยขอแบ่งสมบัติจากพ่อ โดยได้รับการทัดทานจากพี่สาว จึงมีการขัดเคืองใจอย่างมาก ทำยที่สุดพ่อต้องยอมตามบุตรน้อย ท่อนนี้จบลงด้วยความกระหึ่มยี่มัยย่องสิงโลดใจของบุตรน้อยถึงชัยชนะของตนเองที่ได้สมบัติตามที่ใจปรารถนา

ท่อนที่ 2 “ความจริงที่ปรากฏ” ขึ้นต้นด้วยนางโสเภณีกำลังเซซมความงามของตนเอง และกำลังนึกฝันว่าจะไปปอกลูกสมบัติจากชายหนุ่มที่พร้อมให้ถูกหลอก โดยมีทำนองแปรหวานๆ ของเพลงลอยกระทงนำมา แล้วจึงเข้าเพลงสนุกด้วยทำนองกินนรีร่อน ปรากฏตัวของบุตรน้อย หลังจากนั้นจะเป็นการเกี่ยวพาราสี ระหว่างนางโสเภณีกับบุตรน้อย ด้วยทำนองแปรของเพลงลอยกระทง ซึ่งมีทั้งลักษณะแจ๊สด้วย โดยนางพาสมิตรพรรคพวกเข้ามาร่วมยั่วด้วย ในที่สุดบุตรน้อยก็ถูกปอกลูกจนหมดตัว ท่อนนี้จบลงด้วยความปวดร้าว เสียใจ เสียสมบัติหมด บุตรน้อยเข้าใจความจริงของชีวิตอย่างถึงแก่น

ท่อนที่ 3 “เศร้าสลดกลับใจ” เริ่มต้นด้วยบุตรน้อย ต้องตระกล่าวปาก ในบ้านเมืองต่างถิ่น ไม่มีใครเหลียวแล นำโดยทำนองเพลงแขกปัตตานีในช่วงต้น และช่วงกลางมีเพลงธรณีกันแสงแสดงถึงความเศร้าโศกของบุตรน้อย ที่ชีวิตตกต่ำอย่างที่สุด และเสียใจกับการกระทำของตัวเอง หวนคิดถึงความรักของพ่อ ของพี่ ความอบอุ่นที่เคยได้มี ท่อนนี้จบลงด้วยความหวังที่บุตรน้อยตัดสินใจว่าจะกลับบ้าน กลับไปขอโทษพ่อ

ท่อนที่ 4 “ให้อภัยได้ลูกคืน” ท่อนสุดท้าย เริ่มต้นด้วยการเดินทางกลับบ้านกับทำนองท้ายของเพลงด้อมค่าย ด้วยจิตใจระทึก หวาดหวั่น เมื่อถึงบ้านได้พบพ่อ เป็นทำนองพระเจ้าลอยเถาตสองชั้น และพ่อได้ยกโทษให้บุตรน้อย มีงานเลี้ยงรื่นเริงโดยใช้ทำนอง พระเจ้าลอยเถาตชั้นเดียว เมื่อพี่สาวทราบเรื่องจึงเสียใจและโมโหที่คิดว่าพ่อรักตัวไม่เท่าน้อง จึงเกิดการทะเลาะต่อว่าน้องอย่างแรง ในที่สุด เมื่อบุตรน้อยขอโทษพี่สาวแล้วจึงมีการคืนดี และให้อภัย และความสงบสุขก็กลับมาในบ้านอีกครั้ง ด้วยทำนองโยคีถวายไฟ ก่อนที่ดนตรีจะจบลงอย่างมีความสุข

** **หมายเหตุ** มีการปรับตัวละครเล็กน้อยต่างจากเนื้อเรื่องในพระคัมภีร์ จากพี่ชายเป็นพี่สาว